

ΣΥΝΟΜΙΛΩΝΤΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΡΝΗΛΙΑ ΧΑΤΖΗΑΣΛΑΝΗ ΓΙΑ ΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

Εκπαιδευτικά προγράμματα σε μαθητές αλλά και μαθήματα σε εκπαιδευτικούς για διαφορετικούς τρόπους προσέγγισης των μνημείων της Ακρόπολης | Εκπαιδευτικά προγράμματα για τη διαχρονική ιστορία του βράχου και των μνημείων του | Έκδοση συνοδευτικών εκπαιδευτικών φυλλαδίων | οι εκπαιδευτικές μουσειοσκευές της Ακρόπολης | εκπαιδευτικές εφαρμογές στο διαδίκτυο.

Έχουμε μαζί μας την Κορνηλία Χατζη-ασλάνη, υπεύθυνη για τα εκπαιδευτικά προγράμματα στην Ακρόπολη, η οποία τώρα, νοητά, θα μας κάνει μια ξενάγηση στον αρχαιολογικό χώρο. Ας φανταστούμε ότι είμαστε μαθητές ενός σχολείου που έρχεται και χτυπάει την πόρτα σας. Πού έρχεται κατ' αρχάς, κυρία Χατζηασλάνη;

Τα περισσότερα προγράμματα που έχουμε κάνει μέχρι τώρα ήταν στο Κέντρο Μελετών Ακροπόλεως, ακριβώς δίπλα στο Νέο Μουσείο, κάτω από την Ακρόπολη. Κάνουμε προγράμματα για τα παιδιά, αλλά παράλληλα και για τους εκπαιδευτικούς, δηλαδή προσπαθούμε να τους βοηθήσουμε, με εκπαιδευτικό υλικό, να κάνουν οι ίδιοι τα προγράμματα, συνοδεύοντας τους μαθητές τους στην Ακρόπολη. Προσπαθούμε συνεχώς να κάνουμε τα μαθήματα αυτά όσο το δυνατόν πιο ενδιαφέροντα και να δώσουμε στα παιδιά και στους εκπαιδευτικούς διαφορετικούς τρόπους προσέγγισης των αρχαίων μνημείων.

Η ξενάγηση, η συζήτηση, γίνεται από τον εκπαιδευτικό; Δεν συμμετέχετε καθόλου εσείς; Εσείς κάνετε την προεργασία προς τον εκπαιδευτικό;

Εμείς κάνουμε προγράμματα για παιδιά. Συζητάμε κατ' ευθείαν με τα παιδιά που έρχονται στο μουσείο, χωρίς να έχουν κάνει καμία προεργασία. Παίρνουμε τα παιδιά που είναι στη Δ' ή Ε' Δημοτικού και τα παιδιά

στην Α' ή Β' Γυμνασίου, τα οποία έχουν την Ακρόπολη στο αναλυτικό σχολικό τους πρόγραμμα. Ξεκινάμε, δείχνοντάς τους εικόνες και συζητώντας μαζί τους, για το πώς φαντάζονται ότι θα ήταν ένας περίπατος στην αρχαία Ακρόπολη. Έχουμε στα χέρια μας μια σειρά από θαυμάσιες μακέτες, που δείχνουν την εξέλιξη της Ακρόπολης από την πρώτη της φάση, την αρχέγονη.

Τους δείχνετε τη μορφολογία του εδάφους;

Ακριβώς. Πώς ήταν η Ακρόπολη στα νεολιθικά χρόνια. Στη συνέχεια πώς ήταν η Ακρόπολη στα αρχαϊκά χρόνια και μετά προχωράμε στο πώς ήταν η Ακρόπολη τα κλασικά χρόνια και, βεβαίως, πάντοτε υπάρχει το πώς είναι η Ακρόπολη σήμερα. Πάντα θέλουμε να βλέπουμε την αρχαιότητα δίπλα στη σημερινή πραγματικότητα. Τα παιδιά, λοιπόν, μέσα απ' αυτές τις μακέτες που έχουμε στο Κέντρο Μελετών, μπορούν να δουν την ιστορία του βράχου ανάγλυφα και τις πολλές φάσεις από τις οποίες πέρασε, το πώς άλλαζε η μορφή του, πώς το ένα κτήριο διαδέχτηκε το άλλο. Έτσι, κάνουμε έναν περίπατο στην αρχαιότητα. Χρησιμοποιούμε πολύ την κλασική Ακρόπολη. Πώς ήταν τα μνημεία την κλασική εποχή; Τι θα βλέπαμε τότε; Πώς ήταν τα Προπύλαια; Πρέπει να φανταστούμε ότι είχαν πέντε καταπληκτικές πόρτες, που έκλειναν. Έκλεινε όλο το ιερό. Πώς άνοιγαν οι πλαϊνές μικρότερες πόρτες τις καθημερινές, για να μπει μέσα,

Ι Εκπαιδευτικά προγράμματα στην Ακρόπολη για μαθητές αλλά και για δασκάλους και καθηγητές.

ΙΙ

Παρουσίαση της εξέλιξης της Ακρόπολης, από τα νεολιθικά χρόνια, μέσα από σειρά προπλασμάτων.

II

και πώς, κατά τη διάρκεια των Μεγάλων Παναθηναίων, άνοιγε η τεράστια κεντρική πόρτα, για να περάσει η μεγάλη πομπή των Αθηναίων και των ζώων που επρόκειτο να θυσιαστούν αργότερα. Μπαίνουμε, λοιπόν, και πρέπει να φανταστούμε την Ακρόπολη, αυτά τα εξαιρετικά μνημεία, πώς ήταν ως ζωντανοί ναοί και πώς ήταν η Ακρόπολη γεμάτη με τα αναθήματα. Σήμερα αυτό που βλέπουμε είναι ο βράχος μετά τις ανασκαφές. Πρέπει να καταλάβετε ότι ούτε στην αρχαιότητα, ούτε στον Μεσαίωνα, ούτε αργότερα, ο βράχος ήταν έτσι. Ήταν ένας χώρος, στον οποίο υπήρχε παντού χώμα και επίπεδα διαφορετικά, που άλλαζαν με τα χρόνια. Πώς, λοιπόν, ήταν αυτό το λαμπρό ιερό, με όλο αυτό το «δάσος» με τα αγάλματα, με τις προσφορές; Φανταστείτε ότι οι αρχαίοι έρχονταν να λατρέψουν τη θεά Αθηνά. Εκεί επάνω, μέρος της λατρείας ήταν και η προσφορά των αναθημάτων. Έτσι έχουμε αναθήματα πολύ σπουδαία. Καταλαβαίνετε ότι οι σπουδαιότεροι των Αθηναίων αγοράζαν τα ωραιότερα αγάλματα και, βέβαια, οι ίδιοι οι καλλιτέχνες αφιέρωναν στη θεά Αθηνά τα αριστουργήματα που έφτιαχναν. Αυτά υπήρχαν παντού· ήταν μία γλυπτοθήκη, ένα «δάσος» με αγάλματα.

Τα οποία τα παιδιά τα βλέπουν εκεί πέρα;

Προσπαθούμε να τα κάνουμε να τα φανταστούν. Αλλά έχουμε τη μεγάλη τύχη ότι, πλέον, μέσα στο Νέο Μουσείο μπορούν να

δουν την αρχαϊκή εποχή. Μέσα στο Νέο Μουσείο θα υπάρχουν όλες οι Κόρες, οι Κούροι, ένας καταπληκτικός σκύλος που έχει διασωθεί, όλοι οι ιππείς που υπήρχαν στο ιερό. Είμαστε πάρα πολύ τυχεροί που έχουμε τη μεγάλη αρχαϊκή εποχή. Και ξέρετε γιατί συνέβη αυτό; Γιατί, όταν ήρθαν οι Πέρσες και επιτέθηκαν στην Ακρόπολη, έκαψαν και κατέστρεψαν τους ναούς. Γυρίζοντας, οι Αθηναίοι βρήκαν τα ιερά αγάλματα, που, όμως, είχαν χάσει τη μύτη τους, ένα χέρι, ένα πόδι, είχαν καταστραφεί, και έπρεπε να τους φερθούν με σεβασμό.

Έχουν υποστεί φθορά.

Ακριβώς. Αλλά ήταν ιερά, έτσι άνοιξαν ορύγματα πάνω στην Ακρόπολη και εκεί τα έθαψαν με σεβασμό. Και ξεκινάει η κλασική εποχή και δημιουργούνται τα κλασικά αναθήματα, τα αριστουργήματα των πιο γνωστών γλυπτών που υπήρξαν ποτέ. Σε αυτά δεν υπήρξε καταστροφή. Αυτά σιγά-σιγά εφθάρησαν και χάθηκαν.

Υπάρχουν βιβλία, κυρία Χατζηασλάνη, που βοηθούν τα παιδιά να δουν ένα μέρος αυτού του υλικού;

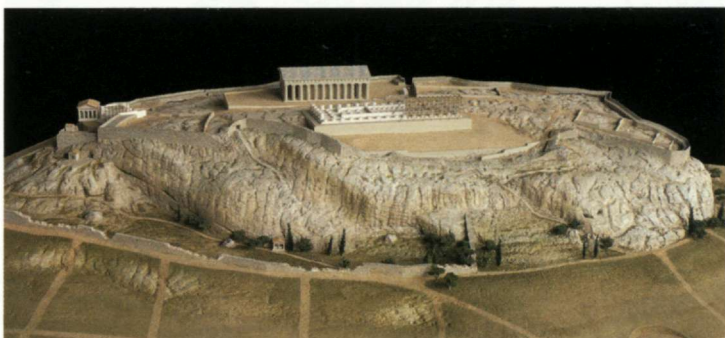
Υπάρχουν βιβλία παιδικά. Έχουμε κάνει κι εμείς αρκετά σχετικά βιβλία, εκπαιδευτικά, τα οποία καλύπτουν διάφορες εποχές. Υπάρχει, π.χ., ένα πρόγραμμα που κάναμε στην Ακρόπολη για πολλά χρόνια, που λέγεται «Μια μέρα στην Ακρόπολη, αναζητώντας τη θεά Αθηνά». Εκεί τα παιδιά κάνουν μια βόλτα πάνω στην Ακρόπολη και φα-

ντάζονται αγάλματα της θεάς Αθηνάς, που υπήρχαν σε διαφορετικά μέρη. Από αυτά τα αγάλματα σήμερα δεν υπάρχει κανένα, τα γνωρίζουμε όλα από ρωμαϊκά αντίγραφα, τα οποία είναι μικρότερα και πολύ χειρότερης ποιότητας. Εμείς, βέβαια, πρέπει να φανταστούμε πώς ήταν στην αρχική τους μορφή. Αυτά είναι τα σπουδαιότερα αριστουργήματα που έγιναν ποτέ. Έτσι τα παιδιά κάνουν τη βόλτα, φαντάζονται με τη βοήθεια του βιβλίου, του έντυπου, όλα αυτά τα αγάλματα και μετά, μέσα στο Μουσείο είναι σε θέση να καταλάβουν ποιο άγαλμα απ' αυτά που βλέπουμε ...

...ταιριάζει πού...

...είναι άγαλμα Αθηνάς, ποιο άγαλμα δεν είναι, αλλά είναι Κόρη. Στα δύο αετώματα του Παρθενώνα, εικονίζονται δύο μύθοι: στο ένα έχουμε τη γέννηση της Αθηνάς, αυτή την καταπληκτική γέννηση από το κεφάλι του Δία, που έχει τόσες δυνατότητες συμβολισμών, και, στο άλλο αέτωμα έχουμε τη διαμάχη, την έριδα, μεταξύ Αθηνάς και Ποσειδώνα, για το ποιος από τους δύο θα δώσει το όνομά του και θα γίνει προστάτης της Αθήνας. Όλα αυτά συνθέτουν την «ιστορία» της θεάς Αθηνάς. Η Αθηνά είναι η θεά του Ιερού και τα παιδιά προσπαθούν να τη βρουν, προσπαθούν να ενεργοποιήσουν τη φαντασία τους. Όλα αυτά μπορεί κανείς να τα βρει στο διαδίκτυο, στον κόμβο της υπηρεσίας μας, www.ysma.gr.

Πότε άρχισαν αυτά τα εκπαιδευτικά

Προπλάσματα της Ακρόπολης σε διάφορες περιόδους.
Από πάνω προς τα κάτω: Νεολιθική, 480 π.Χ., Ρωμαϊκή.

Σελίδα 426: Εκπαιδευτικό πρόγραμμα στο Κέντρο Μελετών Ακροπόλεως.

Πάνω: Το πρόγραμμα «Μια μέρα στην Ακρόπολη. Αναζητώντας τη θεά Αθηνά».
Κάτω: Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Μια μέρα στην Ακρόπολη».

προγράμματα, κυρία Χατζηασλάνη;

Το πρώτο πρόγραμμα έγινε το 1987. Πρέπει να σας πω ότι τότε συμπληρώθηκαν 300 χρόνια από τη μεγαλύτερη περιπέτεια του Παρθενώνα, τη μεγαλύτερη καταστροφή που έγινε στην Ακρόπολη, το 1687, την ανατίναξη του μνημείου από τον Morosini. Ο Παρθενώνας, που στην αρχή είναι αρχαίος ναός, στη συνέχεια εκκλησία ορθόδοξη, μετά εκκλησία καθολική και τέλος τζαμί, συνεχίζει να είναι ένας ζωντανός ιερός τόπος, μέχρι το 1687. Από τη στιγμή που ένα από τα βλήματα του Morosini διαπερνά την οροφή του ναού και ανάβει την πυρίτιδα, η οποία δημιουργεί μια φοβερή έκρηξη που τον ανατινάζει από μέσα, γίνεται ερείπιο. Σε αυτή την τόσο χαρακτηριστική ημερομηνία, θελήσαμε ως Υπηρεσία, να εγκαινιάσουμε, 300 χρόνια αργότερα, σαν ένα μνημόσυνο, ένα κτήριο, το Κέντρο Μελετών Ακρόπολεως. Ο χώρος του αφιερώθηκε στην εκπαίδευση, καθώς επίσης και στα έργα που κάνει η Πολιτεία για την αναστήλωση των μνημείων αυτών.

Το 1987, γίνεται μια σειρά από προγράμματα. Το πρώτο έγινε σε συνεργασία με τη Σχολή Cambrion και λεγόταν: «Μία Μέρα στην Ακρόπολη» και σ' αυτό το πρόγραμμα τα παιδιά με τις οικογένειές τους μπορούσαν να έρθουν επάνω στην Ακρόπολη και μέσα από μια σειρά εργαστηρίων να δουν από κοντά πώς κτίστηκε η Ακρόπολη, πώς γίνονται τα αναστηλωτικά προγράμματα, και τι κάνου-

με σήμερα για να γίνουν τα έργα αυτά.

Αν δεν κάνω λάθος, μέσα σ' αυτή τη δραστηριότητα υπάρχουν και κάποια από τα εργαλεία που χρησιμοποιούσαν οι αρχαίοι τεχνίτες...

Ακριβώς.

...και χρησιμοποιούνται ακόμη και σήμερα;

Τα εργαλεία που χρησιμοποιούσαν οι αρχαίοι είναι τα ίδια με αυτά που χρησιμοποιούμε σήμερα. Είναι πολύ ενδιαφέρον ότι οι άνθρωποι που εργάζονται στα αναστηλωτικά έργα στην Ακρόπολη, οι λιθοξόοι μας, έχουν τελειώσει τη Σχολή της Τήνου. Η Τήνος είναι ένας τόπος, από τον οποίον έχουν βγει πάρα πολλοί μαρμαράδες από τα παλιά χρόνια, καθώς και μερικοί από τους καλύτερους γλύπτες που έχουμε. Εκεί υπάρχει η Σχολή της Τήνου, που έχει κάνει μια εξαιρετική δουλειά. Οι λιθοξόοι στην Ακρόπολη χρησιμοποιούν τα ίδια εργαλεία, με τον ίδιο τρόπο, όπως στην αρχαιότητα.

Είναι πολύ εντυπωσιακό.

Τα εργαλεία αυτά λέγονταν λιθουργικά σιδήρια και σήμερα, που έχουμε όλα τα αυτόματα εργαλεία του κόσμου, ξεκινάμε τη δουλειά με αυτά, το τελείωμα, όμως, γίνεται πάντοτε στο χέρι και πάντοτε από αυτούς τους πολύ εξειδικευμένους λιθοξόους. Ένα από τα μαθήματα που κάνουμε στα παιδιά είναι σχετικό με τα εργαλεία. Αν δει κανείς τα ίχνη αυτών των εργαλείων στα νεοκλασικά κτήρια, στα σύγχρονα κτήρια με πέτρα,

τότε μπορεί να τα αναγνωρίσει στους αρχαίους λίθους. Αυτό είναι πολύ σπουδαίο για τα παιδιά που δουλεύουν πάνω σε σύγχρονα μάρμαρα και άλλους λίθους, με τα εργαλεία. Όταν δουν τα ίχνη και τα αναγνωρίσουν πάνω σε έναν αρχαίο λίθο, καταλαβαίνουν πόσο σημαντικά είναι ως φορείς ιστορίας. Καταλαβαίνουν ότι πρέπει να τα σεβόμαστε και να μην τα φθείρουμε, διότι αυτό είναι ίχνος της ιστορίας μας. Βλέπουμε σε ένα κομμάτι πέτρας τα διαφορετικά εργαλεία, το ένα δίπλα στο άλλο και όλα μαζί μπορούμε να τα καταλάβουμε. Και αυτά είναι που κάνουν πολύ γοητευτικά αυτά τα μαθήματα.

Εισχωρείτε και στο μυαλό και στη ψυχή ενός νέου ανθρώπου και του προκαλείτε αυτό που λέμε την καλλιέργεια με έναν εντελώς διαφορετικό τρόπο, από ό,τι με μια ακόμη επίσκεψη, η οποία πιθανώς να είναι ψυχρή.

Είναι αυτό που θέλουμε να κάνουμε. Προσπαθούμε να δείξουμε στα παιδιά, πώς να παρατηρούν. Ξέρετε η αρχή της αρχαιολογίας είναι ότι τους δείχνεις κάτι και τους λες «παρατήρησέ το, δες το· όσο περισσότερο το βλέπεις, τόσο η ποιότητα θα ξεχωρίζει». Υπάρχουν έργα, που μόλις τα βλέπεις, αμέσως τα καταλαβαίνεις. Και υπάρχουν άλλα που πρέπει να τα δεις και να τα ξαναδεις και να τα ξαναδεις. Πρέπει να καλλιεργήσουμε το μάτι του παιδιού να βλέπει, ώστε να μπορεί να δει την ποιότητα. Εμείς, για να διακρίνει την ποιότητα, μπορούμε να του δείξουμε

I
Έναρξη
εκπαιδευτικών
προγραμμάτων
στην Ακρόπολη
το 1987.

II

I
Μάθημα για τα
αρχαία λιθοξοϊκά
εργαλεία, που
είναι όμοια με
τα σημερινά.

II

κάτι καλύτερο και κάτι χειρότερο, ώστε να το διακρίνει ευκολότερα.

Να κάνει τη σύγκριση.

Ναι. Αλλά συγχρόνως πρέπει και να το διδάξουμε. Η αισθητική είναι αυτό που πρέπει να καλλιεργήσουμε και σ' αυτό πρέπει να δουλέψουμε όλοι οι Έλληνες.

Την αισθητική την αναζητούμε στον περίγυρό μας σήμερα και ειδικότερα, μια που ξεκινάτε αυτό το μάθημα αισθητικής, από ανθρώπους μικρής ηλικίας, συμπατριώτες μας...

Προσπαθούμε, προσπαθούμε.

Αυτό είναι το πλέον εξαιρετικό, κυρία Χατζηασλάνη. Πώς αντιδρούν τα παιδιά; Πώς συμπεριφέρονται;

Τα μικρότερα παιδιά είναι πολύ εύκολο να τα γοητεύσεις και να τα κάνεις να ενθουσιαστούν. Τα πράγματα είναι πολύ πιο δύσκολα στο Λύκειο, διότι πλέον τα παιδιά έχουν συνήθως αρχίσει να στρέφονται προς διαφορετικά αντικείμενα και σχολές του Πανεπιστημίου, με αποτέλεσμα να ενδιαφέρονται μόνο παιδιά με κλίση προς ...

...προς τη δική σας επιστήμη.

Ωστόσο, εμείς θέλουμε να κάνουμε τα παιδιά φιλότεχνους ανθρώπους. Να τους δίνουμε διεξόδους, για το τι να κάνουν στον ελεύθερο χρόνο τους, πού να πηγαίνουν. Πρέπει να κάνουμε τα μουσεία πιο ενδιαφέροντα. Πρέπει να κάνουμε τους αρχαιολογικούς χώρους πιο ενδιαφέροντες. Αυτό είναι πιο δύσκολο. Πρέπει να τους μάθουμε

ότι μπορούν μέσα σε ένα μουσείο να κάνουν εργαστήρια, να ακούν πολύ ενδιαφέρουσες διαλέξεις. Το πιο δύσκολο από όλα είναι να κάνεις μια ενδιαφέρουσα ταινία. Προσπαθούμε να τραβήξουμε το ενδιαφέρον, ώστε αυτά τα ερεθίσματα να κάνουν το παιδί αργότερα να περνάει πιο πολύ ελεύθερο χρόνο μέσα σ' έναν χώρο που του δίνει ωραία ερεθίσματα, να βλέπει την ομορφιά και να θεωρεί την ομορφιά αυτή ενδιαφέρουσα, αυτό είναι που θέλουμε να κάνουμε.

Πόσα σχολεία έχουν έρθει ως τώρα, κυρία Χατζηασλάνη; Υπάρχει ροή;

Είναι πάρα πολλά, τα σχολεία ενδιαφέρονται.

Πολύ ελπιδοφόρο αυτό.

Ναι. Ενδιαφέρονται πάρα πολύ. Το θέμα είναι ότι εμείς πρέπει να τραβήξουμε το ενδιαφέρον και αυτών που δεν έρχονται.

Άλλο κοινό εννοείτε; Άλλο κοινό πέραν των...

...πέραν των μαθητών. Ακριβώς. Και των μαθητών που δεν έρχονται, και αυτών που δεν τους φέρνουν τα σχολεία τους.

Και σχολεία της περιφέρειας.

Ακριβώς.

Δεν ξέρω αν αυτά έχουν την ίδια δυνατότητα.

Η Ακρόπολη υπάρχει στο Αναλυτικό Πρόγραμμα των περισσότερων σχολείων όλου του κόσμου. Ό,τι και να κάναμε, λοιπόν, δεν θα ήταν δυνατό να προσφέρουμε εκπαιδευτικά προγράμματα, ούτε στο 5% όσων

ενδιαφέρονται. Έτσι ξεκινήσαμε, δημιουργώντας εκπαιδευτικό υλικό, που μπορεί να μεταφερθεί σε κουτιά, στο σχολείο. Υπάρχει ένα πολύ έντονο ενδιαφέρον για τα κουτιά, και, ξέρετε, η γενική αρχή είναι ότι όταν το σχολείο δεν μπορεί να έρθει σε εμάς, προσπαθούμε να βρούμε τρόπο να πάμε εμείς στο σχολείο.

Τι είναι τα κουτιά που μου είπατε;

Τα ονομάζουμε «μουσειοσκευές». Υπήρχαν, βέβαια, στο εξωτερικό, αλλά η ελληνική λέξη είναι καινούργια, την επινοήσαμε εμείς. Η ιδέα είναι ότι, όπως έχουμε τη λέξη «οικοσκευή», όλα μαζί τα έπιπλα του σπιτιού μας, την «ιπποσκευή», όλα μαζί τα του αλόγου, έτσι να έχουμε κι ένα μικρό μουσειακό μάθημα, ένα μικρό μουσείο.

Αγγλιστί θα το λέγαμε kit. Ένα μικρό kit της Ακροπόλεως, λοιπόν.

Στα Αγγλικά λέγεται Museum Kit. Στα Ελληνικά υπάρχει και η λέξη «μουσειοβαλίτσα», αλλά δεν μας άρεσε καθόλου, γι' αυτό τα ονομάσαμε «μουσειοσκευές».

Κυρία Χατζηασλάνη, μας λέγατε ότι δίνετε στους μαθητές και στις μαθήτριες τη «μουσειοσκευή», μέσα στην οποία περιλαμβάνονται όλα εκείνα τα εργαλεία που χρησιμοποιούσαν οι αρχαίοι γλύπτες για να φτιάξουν αυτά τα αριστουργήματα.

Έχουμε κάνει οκτώ μουσειοσκευές, προσπαθώντας τα. Θέματά μας να είναι τα πιο σημαντικά. Θέλουμε όλοι να βρουν κάτι

Μουσειοσκευή με εργαλεία της λιθοξοϊκής.

Πάνω: Οι εκπαιδευτικές
Μουσειοσκευές της Ακρόπολης.
Κάτω: Μουσειοσκευή
«Πάμε στην Ακρόπολη».

εξαιρετικά ενδιαφέρον και, επειδή ο χρόνος είναι περιορισμένος, δεν πρέπει να μπαίνουμε σε λεπτομέρειες. Οι λεπτομέρειες είναι πολύ ενδιαφέρουσες στα εργαστήρια. Ο κορμός της δουλειάς που κάνουμε είναι αυτές οι οκτώ μουσειοσκευές, οι οποίες συνδυάζονται μεταξύ τους. Έτσι, λοιπόν, προσπαθήστε να φανταστείτε ότι μπροστά στα μάτια των παιδιών ζωντανεύει ένα αρχαίο ιερό. Αυτή η μουσειοσκευή λέγεται «Πάμε στην Ακρόπολη». Φανταστείτε ότι φτάνει το κουτί στην αίθουσα του σχολείου, το οποίο γράφει επάνω «Πάμε στην Ακρόπολη», και ο εκπαιδευτικός ρωτάει τα παιδιά «Τι φαντάζεστε ότι έχει εδώ μέσα;». Τι θα πει «Πάμε στην Ακρόπολη»; Ένα κουτί είναι. Έτσι, ανοίγοντας σιγά-σιγά το κουτί βγαίνει μία μεγάλη αφίσα της Ακρόπολης, όπως ήταν την κλασική εποχή, και μετά βγαίνει ολόκληρος ο βράχος, σε κλίμακα 1:800, και υπάρχουν και τα μνημεία στην ίδια κλίμακα. Παίρνουν, λοιπόν, τα παιδιά τα μνημεία στα χέρια τους και προσπαθούν να τα βάλουν επάνω στο βράχο.

Να τα τοποθετήσουν στη θέση τους.

Να τα τοποθετήσουν εκεί. Κάνουμε έτσι ένα πρώτο μάθημα Τοπογραφίας. Αυτή η μουσειοσκευή είναι ο καλύτερος προπομπός για να ανέβουν μετά στην Ακρόπολη και να μπορέσουν εκεί επάνω να θυμηθούν τα μνημεία και να τα αναγνωρίσουν. Όλα αυτά συνοδεύονται από αρκετά έντυπα. Υπάρχει ένας περίπατος μέσα από την Αρχιτε-

κτονική. Υπάρχει ένα έντυπο. Υπάρχει ένας περίπατος μέσα από τα κείμενα. Τι έγραψε ο Πausanias; Τι είδε ο Pausanias, ανεβαίνοντας στην Ακρόπολη, που εγώ δεν βλέπω; Όλοι αυτοί είναι τρόποι για να κάνουμε έναν περίπατο, να δούμε την Ακρόπολη. Στη συνέχεια επάνω εκεί αναρωτιόμαστε: Τι κάνανε οι αρχαίοι καθημερινά σε ένα ιερό; Λάτρευαν τους θεούς. Και ποιοι ήταν αυτοί οι θεοί; Η δεύτερη μουσειοσκευή, λοιπόν, είναι το «Δωδεκάθεο». Το Δωδεκάθεο μας ενδιαφέρει πάρα πολύ ως μυθολογία και ως τέχνη. Ο κάθε θεός παρουσιάζεται με ένα άγαλμα, μέσα από ένα αγγείο, μέσα από ένα αρχαίο νόμισμα, μέσα από έναν αρχαίο ναό και μέσα από ένα νεότερο έργο τέχνης. Πρέπει να σας πω ότι έχουμε ένα πολύ ζωηρό ενδιαφέρον για τη νεότερη τέχνη. Δηλαδή η τέχνη είναι ενιαία και τα έργα τέχνης της αρχαιότητας και τα έργα τέχνης τα σημερινά έχουν την ίδια αξία.

Δηλαδή, βλέπουμε τη θεά Αθηνά, όπως την έχουν απεικονίσει ως σήμερα;

Προσπαθούμε να βρούμε κάποια έργα και ζητάμε μετά από τα παιδιά να ψάξουν – τώρα πια μπορούν να ψάξουν και να βρουν πολύ περισσότερα – έργα της θεάς Αθηνάς. Έτσι, προσπαθούμε να δούμε τους θεούς μέσα από τους συμβολισμούς τους και να τους γνωρίσουμε. Ποιο ήταν το αγαπημένο ζώο του κάθε θεού; Ποιο ήταν το φυτό του; Μέσα απ' αυτό μπορούμε να κάνουμε μαθήματα Φυσικής Ιστορίας. Μπορούμε να

δούμε αρχιτεκτονικά μνημεία της αρχαιότητας, μπορούμε να δούμε τα νομίσματα στο Νομισματικό Μουσείο, μπορούμε να δούμε αγγεία μέσα στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο.

Αυτό που στην εκπαίδευση ονομάζεται «διαθεματικότητα». Δηλαδή μέσα από ένα ζήτημα να πάμε να πιάσουμε όλα τα άλλα γύρω-γύρω και να αγγίξουμε όσα περισσότερα μπορούμε.

Ακριβώς. Μέσα σε μία βιβλιοθήκη μπορούμε να ψάξουμε να βρούμε βιβλία για όλα αυτά τα θέματα και να κάνουμε ένα πρόγραμμα σχετικό με αυτά. Έτσι, λοιπόν, μαθαίνουμε για τους θεούς. Οι θεοί λατρεύονταν μέσα σε ναούς. Μπαίνουμε, έτσι, στην τρίτη μουσειοσκευή. Πώς ήταν οι αρχαίοι ναοί; Αυτή λέγεται: «Ένας Αρχαίος Ναός». Εκεί προσπαθούμε να μάθουμε για τον ιωνικό, τον δωρικό και τον κορινθιακό ρυθμό. Η μουσειοσκευή περιλαμβάνει κίονες για να μπορέσουμε να τους αναγνωρίσουμε.

Να τους πιάσουμε στο χέρι, να τους αγγίξουμε.

Ακριβώς. Έχει έναν ναό μέσα και ένα βιβλίο πολύ φιλικό, πιστεύουμε, για ένα θέμα πολύ δύσκολο, όπως ήταν οι αρχαίοι ναοί. Μετά περιέχει μια σειρά από σφραγίδες, με τις οποίες μπορούμε να συνθέσουμε τις προσόψεις των ναών, έναν ιωνικού ρυθμού, ένα δωρικού, έναν κορινθιακού. Να αρχίσουμε να τα μαθαίνουμε και να αποκτήσουμε ενδιαφέρον γι' αυτά. Αυτή είναι η βάση για να

Εκπαιδευτική
μουσειοσκευή:
Ένα μουσειακό
μάθημα μέσα
σε ένα κουτί.

I
Δανεισμός των
εκπαιδευτικών
μουσειοσκευών
στα σχολεία.

II

παρατηρήσουμε και τα νεοκλασικά κτήρια. Ξέρετε, σε κάθε μέρος της Ελλάδας υπάρχει ένα μικρό κτήριο, παλαιότερο, το Δημαρχείο, μερικές φορές το σχολείο, τα οποία έχουν στοιχεία από τη γραμματική της αρχαίας αρχιτεκτονικής. Αυτά είναι πάρα πολύ ενδιαφέροντα και επιδιώκουμε να τα δούμε και να τα ταυτίσουμε. Οι ναοί, λοιπόν, είχαν γλυπτά. Μπαίνουμε έτσι στην τέταρτη μουσειοσκευή, η οποία έχει ως θέμα τη «Ζωφόρο του Παρθενώνα». Έχουμε ασχοληθεί πολύ με τη ζωφόρο του Παρθενώνα, γιατί η ζωφόρος είχε μήκος 160 μέτρα και εκεί επάνω υπήρχαν 380 μορφές περίπου. Απεικονίζονται οι θεοί, έχουμε άνδρες, γυναίκες, υπήρχαν περισσότερα από 200 άλογα. Και υπήρχαν στοιχεία από την καθημερινή ζωή, απ' τους αγώνες, απ' τη λατρεία. Με όλα αυτά τα στοιχεία, σ' αυτό το τεράστιο αφηγηματικό ανάγλυφο, μπορείς να δουλέψεις πάρα πολύ. Επίσης, η μουσειοσκευή περιλαμβάνει μήτρες, στις οποίες χυτεύουμε γύψο και το κάθε σχολείο μπορεί να έχει το εκμαγείο της δυτικής ζωφόρου. Μπορούμε να μάθουμε πώς ήταν τα Παναθήναια -οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Αρχαίας Αθήνας- να δούμε κάποια από τα αγωνίσματα από κοντά, να τα αναγνωρίσουμε και να γράψουμε ιστορίες γι' αυτά.

Πόσο διαφορετικά από ένα βιβλίο -το οποίο συνήθως είναι άψυχο, σου έδινε κάποιες εικόνες και έπρεπε εσύ να φανταστείς τα άλλα, μέσα από το κεί-

μενο- είναι το να αγγίξεις κομμάτια της ζωφόρου ή να αγγίξεις τον κορινθιακού ρυθμού κίονα;

Πιστεύω ότι είναι πάρα πολύ ενδιαφέρον να μπορέσεις να συνδυάσεις το αντικείμενο με την εικόνα. Τώρα, σιγά-σιγά, αρχίζουν να προστίθενται και άλλοι παράγοντες – τα ψηφιακά μέσα. Έχουμε μία μουσειοσκευή για τα αρχαία ελληνικά ρούχα. Σε όλα τα παιδιά, και λόγω των Αποκριών, αλλά και γενικά, τους αρέσει να ντύνονται κάτι άλλο. Αυτή, λοιπόν, η μουσειοσκευή, όπως και η άλλη, που έχει ως θέμα τα αρχαία μουσικά όργανα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε οποιοδήποτε μουσείο έχει αρχαία αγγεία και γλυπτά. Όλα τα αγγεία είναι γεμάτα με μορφές που φοράνε ρούχα. Οι περισσότερες κρατάνε και ένα μουσικό όργανο. Έτσι λοιπόν, όταν το παιδάκι τα πιάσει και τα δει, τότε μπορεί να καταλάβει ότι, περνώντας μέσα από μία αίθουσα μουσείου, αυτά τα πορτοκαλιά και μαύρα αγγεία είναι οι εικόνες, οι φωτογραφίες της αρχαιότητας. Και αν καθίσει και ψάξει να εντοπίσει τα ρούχα, τα μουσικά όργανα, τότε θα πει: «Μα τι κάνει αυτός ο κύριος εκεί»; «Και αυτός έχει κι ένα ζωάκι, όπως έχω κι εγώ ένα. Και αυτό είναι μέσα σ' έναν χώρο, στον οποίο βλέπω έναν κίονα. Και αυτός τι ακριβώς κάνει; Παίζει με παιχνίδια». Όλα αυτά είναι στοιχεία, που μπορεί να κάνουν τα παιδιά να τα δουν και να τα ξαναδούν στο μέλλον, χωρίς τη μουσειοσκευή.

Αυτή διατίθεται σε κάθε σχολείο; Μπο-

ρεί να την κρατήσει; Πρέπει να την επιστρέψει;

Οι μουσειοσκευές δανείζονται. Τις δανείζουμε στα σχολεία, αυτά τις παίρνουν, τις χρησιμοποιούν για ένα χρονικό διάστημα και στη συνέχεια μας τις επιστρέφουν.

Δεν μπορούμε να παράξουμε τέτοιες μουσειοσκευές;

Δεν είναι πολύ εύκολο και μέχρι στιγμής το Υπουργείο Πολιτισμού δεν έχει ευχέρεια στον τρόπο με τον οποίο χειρίζεται τα πωλητέα του είδη.

Το Νέο Μουσείο Ακροπόλεως δεν θα έχει κατάστημα, όπως έχουν όλα τα μουσεία;

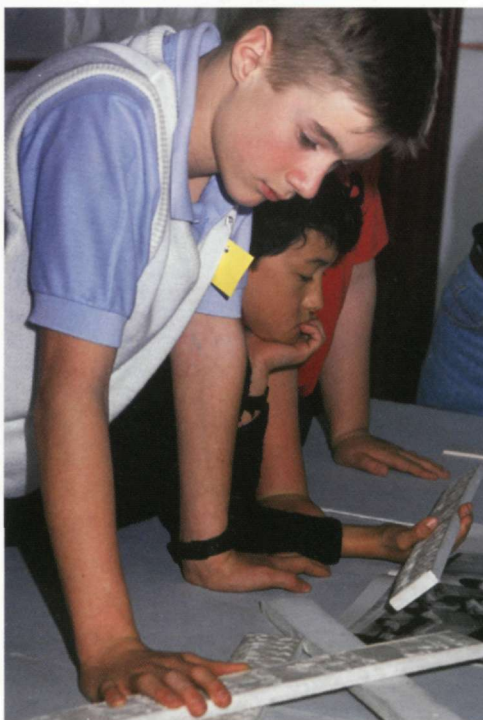
Βεβαίως, θα υπάρχει ένα κατάστημα, και πολύ ωραίο.

Εκεί δεν θα υπάρχουν τέτοια είδη διαθέσιμα στο κοινό, έναντι ενός ποσού;

Φαντάζομαι, ότι θα υπάρχουν. Εγώ απλώς θέλω να σας πω ότι, για να μπορέσουμε να ξεπεράσουμε το γεγονός ότι δεν μπορούμε να τα πουλήσουμε, πάρα πολλά απ' αυτά τα δουλεύουμε αυτή τη στιγμή για το διαδίκτυο. Δηλαδή, προσπαθούμε να φτιάξουμε τις μουσειοσκευές, ώστε να μπορεί πλέον ο οποιοσδήποτε, όπου κι αν βρίσκεται, να μπορεί να τις έχει σε ψηφιακή μορφή. Αυτό δεν είναι εύκολο. Και, επίσης, αυτό είναι κάτι διαφορετικό.

Άλλο αυτό που αγγίζεις και άλλο αυτό που βλέπεις.

Αλλά το ένα το πιάνουν 100 άνθρωποι και

Πάνω και κάτω:
Εκπαιδευτικά
προγράμματα στο
Κέντρο Μελετών
Ακροπόλεως.

Πάνω: Μουσειοσκευή
«Ένας αρχαίος ναός».
Κάτω: Μουσειοσκευή
«Η Ζωφόρος
του Παρθενώνα».

το άλλο μπορούν να το δουν εκατομμύρια. Δεν υπάρχει τίποτε σαν το διαδίκτυο, τον ψηφιακό κόσμο. Εμείς πρέπει να δούμε πώς μπορούμε να κάνουμε τις αρχαιότητες πιο γοητευτικές και πιο ενδιαφέρουσες. Αυτή τη στιγμή δουλεύουμε και νομίζω ότι μέσα σε 6 μήνες θα έχουμε τελειώσει τη μουσειοσκευή της ζωφόρου του Παρθενώνας σε ψηφιακή μορφή. Θα μπορεί πλέον ο καθένας να παίξει όλα τα παιχνίδια με ένα διαφορετικό τρόπο, ψηφιακό. Δουλεύουμε πάνω από 2 χρόνια σ' αυτό, θα βγουν τα πρώτα παιχνίδια, θα δουλέψουμε πάνω σ' αυτά, θα γίνουν διορθώσεις, θα δοκιμαστούν και θα προχωρήσουμε.

Μάλιστα. Και ευχόμαστε όλα αυτά να τα δούμε κάποια στιγμή ως προϊόντα, σε μορφή προγράμματος, που θα πωλείται από το Νέο Μουσείο Ακροπόλεως. Είπατε ότι όλο αυτό είναι ένα μάθημα αισθητικής, αυτό έχω κρατήσει από την προηγούμενη συζήτησή μας, για το πώς τα παιδιά με τη γνώση που τους παρέχεται εξοικειώνονται με το όμορφο και το καλαίσθητο. Τώρα θα ήθελα να σταθούμε λίγο σε αυτό που είπατε για το ότι θέλετε να κάνετε άλλου είδους μουσεία, πιο ελκυστικά, να υπάρχει ένας χώρος για να πιει κάποιος τον καφέ του. Πόσες ώρες μπορεί κανείς να περιηγηθεί σε ένα μουσείο χωρίς να κουραστεί; Πρέπει να έχεις το απόλυτο ενδιαφέρον για το αντικείμενο και να

είσαι εκεί, κολλημένος μπροστά στο αντικείμενο, και να το βλέπεις. Αλλιώς πρέπει να ξεκουραστείς, να επανέλθεις, δηλαδή πρέπει να είναι ένας οικείος χώρος ενός μουσείου. Θα τα πετύχουμε όλα αυτά;

Δουλεύουμε πάνω σ' αυτά και θα τα πετύχουμε. Γιατί να μην τα πετύχουμε;

Το ευχόμαστε. Το λέω με πολύ καλή θέληση και διάθεση, γιατί, το Μουσείο της Βεργίνας ήταν μια τεράστια έκπληξη για όλους. Δεν θέλει κανείς να βγει από 'κει μέσα. Γιατί κάνει ένα μεγάλο ταξίδι στον χώρο, στον χρόνο.

Πιστεύω ότι σήμερα τα δεδομένα είναι διαφορετικά και ότι όλο και περισσότερος κόσμος ενδιαφέρεται για το πώς ένα μουσείο θα γίνει πιο ενδιαφέρον και ίσως και προσπελάσιμο σε πολύ περισσότερο κόσμο. Παλιά τα μουσεία ήταν μόνο για τους ειδικούς. Μόνον γι' αυτούς που μπορούσαν να τα καταλάβουν.

Δεν θυμάμαι, αν υπήρχε καν πινακίδα και, αν υπήρχε, δεν διευκρίνιζε τίποτε για να καταλάβει κάποιος που δεν είχε ειδικές γνώσεις.

Πρέπει να σας πω ότι το να γράφεις πινακίδες για μουσεία αποτελεί μια ειδικότητα, και είναι από τα πιο δύσκολα πράγματα που υπάρχουν. Πού αρχίζει το κείμενο και πού τελειώνει, πότε κουράζεται ο άνθρωπος, σε ποιον απευθυνόμαστε, αυτά είναι πολύ δύσκολα θέματα. Πιστεύω, ότι στα μουσεία

μας σήμερα προσπαθούμε να έχουμε όλο και καλύτερες πινακίδες και βεβαίως υπάρχουν πλέον τα ψηφιακά κέντρα, στα οποία κάποιος μπορούν να βρουν πολύ περισσότερες πληροφορίες. Αυτή τη στιγμή δουλεύουμε στο πώς θα μπορούμε να έχουμε στα κινητά μας κάποια στοιχεία (είναι η ιδέα της ανοικτής πρόσβασης στο διαδίκτυο) και πώς θα εντάξουμε τα μουσεία μας σ' αυτά.

Ή τον προσωπικό μας ξεναγό στο ακουστικό μας.

Όλοι εμείς που δουλεύουμε στα μουσεία, τα έχουμε συνεχώς πλέον στο μυαλό μας και πιστεύω ότι θέλουν χρόνο, αλλά σιγά-σιγά θα τα κάνουμε.

Ποιο μουσείο σας γοητεύει; Συγγνώμη, που σας διακόπτω έτσι, τόσο απότομα, αλλά ποιο σας γοητεύει στο εξωτερικό; Πού θέλετε να πάτε και να ξαναπάτε; Ή έχετε μια γκάμα μουσείων;

Πρέπει να σας πω ότι ενθουσιάζομαι όταν βρίσκομαι μέσα σε ένα μουσείο. Μου αρέσει πάρα πολύ το Μετροπόλιταν. Μου αρέσει πάρα πολύ το Λούβρο. Μου αρέσει πάρα πολύ το Ορσέ. Και ενθουσιάζομαι μέσα στο Πομπιντού. Όλα αυτά.

Πόσες ώρες αντέχετε, κυρία Χατζησλάνη;

Πάρα πολλές. Μπορώ να καθίσω ατελείωτες ώρες.

Παιδιόθεν φαντάζομαι. Από τότε που διαμορφώσατε χαρακτήρα και ενδιαφερόσασταν.

I
Επόμενος
στόχος:
Οι εκπαιδευτικές
μουσειοσκευές
στο διαδίκτυο.
II

I
 Ανάγκη σε
 ένα μουσείο,
 τα πάντα, από
 το εισιτήριο
 έως τα διάφορα
 αντικείμενα
 προς πώληση,
 να έχουν
 ποιότητα
 και υψηλή
 αισθητική.
II

Από πάντα. Θέλω πάντα να σταματάω κάθε δύο ώρες και να πίνω έναν ωραίο καφέ.

Είδατε, λοιπόν; Εδώ έχουμε μία εξειδικευμένη επιστήμονα, η οποία όταν πηγαίνει σε μουσεία, και φαντάζομαι ότι θα μπορούσατε να ζήσετε μέσα σ' ένα μουσείο, να είναι το σπίτι σας, μας λέει την ανάγκη να πιει έναν καφέ, να ξεκουραστεί.

Ναι, και να φάω ένα ωραίο γλυκό και ένα ωραίο σάντουιτς και μετά να συνεχίσω. Αυτά τα οποία μου δίνουν, όμως, θέλω να είναι ποιοτικά. Βεβαίως, καταλαβαίνετε ότι περνάω πάρα πολλές ώρες στο κατάστημα του μουσείου, γιατί εκεί βλέπω όλα τα εκπαιδευτικά που μ' ενδιαφέρουν. Ο τρόπος με τον οποίο οποιοδήποτε αντίγραφο και οποιοδήποτε έντυπο μπορεί να έχει εκπαιδευτική σημασία είναι κάτι που προσωπικά μ' ενδιαφέρει πάρα πολύ.

Μήπως φοβόσαστε πως θα σας κατηγορήσουν ότι εμπορευματοποιείτε την κληρονομιά μας;

Καθόλου δεν μ' ενδιαφέρει. Εγώ θέλω να έχω όσο το δυνατόν περισσότερους στην κληρονομιά μας. Πρέπει, όμως, να πιστεύουμε πολύ στην ποιότητα.

Ακόμα και της κούπας που θα πουλήσουμε ή της γόμας;

Ναι. Πάρα πολύ μ' ενδιαφέρουν τα έντυπα. Δηλαδή ο τρόπος με τον οποίο στα έντυπα η εικόνα συνδυάζεται με το κείμενο ή με το εκπαιδευτικό υλικό. Πώς σε μια σελίδα

μπορώ να μάθω όσο το δυνατόν περισσότερα. Πώς αυτό μπορεί να είναι όσο το δυνατόν ωραιότερο. Η ποιότητα των πραγμάτων αυτών. Και ξέρετε, αυτό που έχω καταλάβει είναι ότι, όταν ένας άνθρωπος πρωτοβλέπει ένα έντυπο, η διαφορά στην ποιότητα δεν φαίνεται αμέσως. Αυτή φαίνεται όταν αργότερα το ένα εξακολουθεί να υφίσταται και το άλλο πλέον έχει πεταχτεί.

Τι ψάχνετε στα εμπορικά καταστήματα των Μουσείων;

Κοιτάζω να δω τι με γοητεύει αισθητικά, δηλαδή πάντοτε αυτό που μου αρέσει με τραβάει πολύ. Ποια είναι η εκπαιδευτικούς δυνατότητα. Και μ' ενδιαφέρουν πάρα πολύ τα παιδικά βιβλία. Μ' ενδιαφέρει το παιδικό βιβλίο που δεν είναι ακριβώς βιβλίο, δηλαδή μ' ενδιαφέρει η τέχνη στο χαρτί. Μ' ενδιαφέρουν τα αντικείμενα. Δουλεύοντας με τις μουσειοσκευές καταλαβαίνετε ότι σιγά-σιγά έχουμε μάθει τι είναι ακριβό, τι δεν είναι ακριβό, πώς μπορούμε να δημιουργήσουμε πράγματα χωρίς να ξοδεύουμε πολλά λεφτά. Αυτό είναι πολύ σημαντικό για εμάς.

Και φαντάζομαι ότι η μία διάσταση είναι η γραφιστική. Οι άνθρωποι, το τι φτιάχνουν με αφίσες.

Το paper art πιστεύω ότι είναι πάρα πολύ σπουδαίο. Πώς, δηλαδή, μπορείς να φτιάξεις ένα παιχνιδάκι...

Και εισιτήρια μουσείων. Η μακέτα...

Βεβαίως.

Το γραφιστικό μέρος του εισιτηρίου.

Έχουμε μια ομάδα από αρχαιολόγους, είναι η Ειρήνη Καϊμάρα, η Ασημίνα Λεοντή και η Σύλβια Παράσχου, και, σε όποιο ταξίδι κάνουμε, μαζεύουμε ό,τι μπορούμε και μετά καταφθάνει μία μουσειοσκευή με το υλικό το οποίο αγοράστηκε. Πάνω σ' αυτό μελετάμε τα πράγματα, τι είναι ενδιαφέρον, τι δεν είναι, τι είναι πρωτότυπο. Ξέρετε, όταν βλέπεις κάτι, σου έρχεται μία άλλη ιδέα. Παίρνεις κάτι και αυτό σου δίνει την ιδέα για κάτι άλλο που πρέπει να δημιουργήσεις. Πιστεύω ότι κάθε παιδάκι, όπως όταν πάει στο πάρτυ φεύγει με ένα δώρο, κι όταν έρχεται σ' εμάς πρέπει να φύγει με ένα δώρο. Πάντα. Και αυτό είναι πολύ σπουδαίο, το πώς θα κάνουμε τα πιο ευφάνταστα, χάρτινα, mobile, που το παιδί θα θέλει να τα πάρει φεύγοντας. Αυτό θεωρούμε ότι πρέπει να είναι ποιοτικό, από πλευράς γραφιστικής και από πλευράς ποιότητας χαρτιού, πρέπει να είναι ευχάριστο.

Όπως θέλουμε και έναν σελιδοδείκτη και ας μην τον χρησιμοποιήσουμε ποτέ. Αλλά τον θέλουμε, γιατί θα μας θυμίζει μια επίσκεψη.

Έχουμε κάνει έναν σελιδοδείκτη, ο οποίος έχει ένα παιδάκι που κρατάει όλα τα σύμβολα των θεών του Ολύμπου. Και λέει: «Γύρω μου έχω τα σύμβολα. Τα σύμβολα των θεών. Ποιο ανήκει σε κάθε έναν;» Καταλαβαίνετε τι μπορεί να κάνει κάποιος σ' ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα με αυτόν τον σελιδοδείκτη.

Όλα αυτά τα χαιρόμαστε, κυρία Χατζη-

Πάνω: Φωτογραφία μουσειοσκευών αρχαίων ενδυμάτων και μουσικών οργάνων.
Κάτω: Οθόνες από τη δικτυακή εφαρμογή www.parthenonfrieze.gr.

Πάνω: Πρόγραμμα στο Κέντρο Μελετών Ακροπόλεως.
Κάτω: Δημιουργίες παιδιών. Ανάμεσα τους και το Δωδεκάθεο σε lego.

ασλάνη. Είναι ευεπίφορον το ελληνικό μας κράτος, το δημόσιο, να αντιληφθεί και να απορροφήσει όλη αυτή τη «δημιουργική τρέλα» που έχετε, όλη αυτή την ενέργεια που εσείς δίνετε.

Πάντως, θα ήθελα να πω πως δεν μας εμπόδισε ποτέ κανείς για το οτιδήποτε θέλαμε να κάνουμε.

Σας ταλαιπώρησε ο ακαδημαϊσμός σ' αυτή την αντίληψη; Σ' αυτά τα ζητήματα;

Όχι. Κάποια στιγμή μας βοήθησαν πάρα πολύ κάποιες χορηγίες που είχαμε. Το Ίδρυμα Νιάρχου και το Ίδρυμα Μποδοσάκη μας έδωσαν κάποια χρήματα που μας προσέφεραν τη δυνατότητα να φτιάξουμε τις μουσειοσκευές σε πολλαπλά αντίγραφα και να τις χαρίσουμε. Και τις χαρίσαμε σε σχολεία, που τα διαλέξαμε μέσα από ερωτηματολόγια, και στη συνέχεια τα σχολεία αυτά μας έστειλαν αναφορές. Κάναμε μία σειρά από σχετικά συνέδρια και μπορέσαμε να τα αξιολογήσουμε.

Οι μουσειοσκευές έχουν κάτι ιδιαίτερο; Δηλαδή είναι μεγάλες, είναι μικρές, μεταφέρονται εύκολα; Θα χρειαστεί να φέρει κανένα συνεργείο το σχολείο για να τις παραλάβει;

Όχι. Οι μουσειοσκευές είναι μικρές και τους έχουμε δώσει τα βασικά χρώματα. Η μία είναι μπλε, η άλλη κόκκινη, κίτρινη είναι η ζωφόρος του Παρθενώνα και γαλάζιο είναι το Δωδεκάθεο. Δεν είναι καθόλου μεγάλες.

Και οι μορφές που δίνετε σήμερα στους θεούς, η σύγχρονη μάλλον ματιά στους δώδεκα θεούς; Μπορείτε να μας πείτε μερικά παραδείγματα; Δηλαδή πώς συμβολίζετε σήμερα τον Ποσειδώνα, φερ' ειπείν;

Ο Ποσειδώνας είναι ένα από τα ωραία κοχύλια της θάλασσας. Φυσικά, η Αφροδίτη είναι μια καρδιά, δεν υπήρχε, όμως, καρδιά στην αρχαιότητα. Και βεβαίως, η Ήρα είναι η βέρα, διότι είναι η θεά του γάμου. Ο Ήφαιστος συμβολίζεται με ένα σπίρτο, διότι είναι θεός της φωτιάς. Είναι πάρα πολύ σπουδαίο ότι ο Ήφαιστος είναι ένας θεός με ειδικές ανάγκες, ο οποίος είναι ο θεός της δημιουργικής τέχνης. Φανταστείτε, ότι αυτός έχει φτιάξει τα ωραιότερα πράγματα που υπάρχουν, είναι ο μεγαλύτερος καλλιτέχνης, έχει ειδικές ανάγκες και έχει φτιάξει δύο γυναίκες–ρομπότ για να τον υπηρετούν και να τον βοηθούν. Κανένας άλλος λαός δεν δημιούργησε τόσο παλιά έναν θεό με ειδικές ανάγκες...

...έναν κουτσό δηλαδή...

...ακριβώς, ο οποίος έχει τη δυνατότητα της δημιουργίας στα χέρια του. Το πιο ενδιαφέρον σήμερα θα ήταν ίσως ο Ερμής, ο οποίος είναι ο θεός της επικοινωνίας και, βεβαίως, εμείς τον συμβολίζουμε με το «παπάκι», το @ του διαδικτύου.

Πάρα πολύ ωραίο. Και επειδή απευθυνεστε και σε παιδιά του Δημοτικού, φαντάζομαι ότι τους δείχνετε ότι το Δωδε-

κάθεο δεν είναι από τα αντικείμενα της οδού Πανδρόσου, όπως όταν μεγαλώσαμε εμείς.

Όχι, έχουμε προσπαθήσει να έχουν ποιότητα τα πράγματα που υπάρχουν στη μουσειοσκευή και είναι ενδιαφέρον ότι ένα παιδάκι μας έστειλε μια σειρά με lego – είχε φτιάξει με lego όλους τους θεούς. Ο Ποσειδώνας είναι μέσα σε ένα σκάφανδρο και, φυσικά, ο Άρης είναι Νίντζα.

Μην μου πείτε ότι βάζετε μέσα και playmobil;

Δυστυχώς, δεν έχουμε τόσα πολλά. Υπάρχουν, όμως, σε μια πολύ ωραία φωτογραφία και αυτό δίνει την ιδέα στα παιδιά να ντύσουν τις κούκλες τους, με τις οποίες μπορούν να κάνουν τους θεούς, και έχουμε μια σειρά από φιγούρες με 12 χρώματα. Το κάθε χρώμα είναι διαφορετικό και μπορεί να αντιπροσωπεύει ένα θεό. Σας λέω εύκολα ότι το κόκκινο μπορεί να 'ναι η Αφροδίτη. μπορεί, όμως, να είναι ο Ήφαιστος, ως φωτιά. Μπορεί να είναι ο Άρης, ως αίμα. Από εκεί και πέρα τα παιδιά μπορούν να πάρουν όλα τα έντυπα, από την ανακύκλωση, να κόψουν από εκεί και να γράψουν επάνω. Ένα παιδί μου κόλλησε ένα μεγάλο μάτι πάνω σε έναν, γιατί λέει ότι είναι ο Δίας, που βλέπει τα πάντα. Τα παιδιά φαντάζονται καταπληκτικά πράγματα.

Τότε, κυρία Χατζηασλάνη θα σας χαιρετήσω με τη σκέψη ότι επιτέλους πετάξαμε από πάνω μας τη χλαμύδα.

I Αναπαραγωγή, με τη βοήθεια χορηγιών, των εκπαιδευτικών μουσειοσκευών της Ακρόπολης σε πολλαπλά αντίγραφα και δωρεάν διάθεσή τους σε σχολεία.

II